СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОПП «Менеджмент»

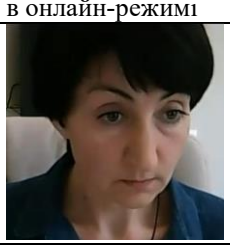
ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Спеціальність: 073 «Менеджмент»
Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Освітньо-професійний ступінь:	Фаховий молодший бакалавр		
Статус дисципліни відповідно до навчального плану	Обов'язкова освітня компонента освітньо-професійної програми «Менеджмент» (освітня компонента, що формує спеціальні компетентності)		
Мова викладання:	українська		
Курс, семестр	Третій курс 6 семестр		
Семестровий контроль	екзамен		
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	Обсяг дисципліни 6 кредитів/180 годин		
Аудиторні заняття, годин:	Всього	Лекції	Практичні
денна форма:	60	28	32
заочна форма:	-	-	-
Самостійна робота, годин:	Денна форма – 120	Заочна форма –	
Мета курсу	формування у здобувачів системи теоретичних знань і практичних навичок щодо організації економічного управління підприємством, використання економічних методів та інструментів планування, бюджетування, контролю, фінансової діагностики та обгрунтування управлінських рішень		
Завдання курсу	– формування розуміння сутності, місця та ролі економічного управління в загальній системі менеджменту підприємства; – засвоєння системного підходу до економічного управління підприємством; – формування навичок застосування технологій і методів вирішення завдань економічного управління; – засвоєння принципів формування та підтримування економічного порядку підприємства; – формування знань щодо організації системи бюджетного управління; – набуття практичних навичок формування операційних бюджетів; – засвоєння методичних підходів до планування доходів, витрат та фінансових результатів; – формування навичок управління грошовими потоками підприємства; – засвоєння принципів інформаційного забезпечення бюджетного управління; – формування навичок фінансової діагностики підприємства; – опанування методів управління оборотним капіталом; – формування розуміння принципів управління інвестиційним портфелем; – засвоєння підходів до стратегічного та оперативного управління фінансуванням діяльності підприємства.		
Компетентності	**ЗК 5.** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. **ЗК 7.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. **ЗК 8.** Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. **СК 3.** Здатність застосовувати знання теорії і практики менеджменту для вирішення типових спеціалізованих задач професійної діяльності. **СК6** Здатність планувати, аналізувати, контролювати та оцінювати власну роботу і роботу інших працівників **СК 9.** Здатність проводити економічні розрахунки.		

Результати навчання	**РН 5.** Застосовувати сучасний інструментарій менеджменту під час розв'язання професійних завдань. **РН 7.** Розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності. **РН 8.** Знаходити оптимальні, обґрунтовані, творчі рішення для розв'язування професійних завдань. **РН 11**. Здійснювати пошук, збирання, оброблення й аналізування інформації у професійній діяльності. **РН 13**. Планувати, аналізувати, контролювати й оцінювати власну роботу і роботу інших осіб у професійній діяльності. **РН 14**. Визначати основні економічні показники підприємства (підрозділу) для підвищення ефективності діяльності.
Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною рейтинговою системою. Протягом семестру здобувач може отримати максимум 60 балів: – практичні заняття — 14 балів; – самостійна робота — 14 балів; – ІНДЗ — 12 балів; – модульні контрольні роботи — 20 балів. – Екзамен — 40 балів (Екзамен вважається складеним за умови отримання не менше 25 балів із 40 можливих. У разі отримання 0–24 балів екзамен вважається не складеним). Навчальним планом передбачено **виконання курсової роботи**, яка є окремим видом навчальної роботи, спрямованим на поглиблення та практичне застосування знань з економічного управління підприємством. Вимоги до її змісту, структури, оформлення, порядку виконання, захисту та оцінювання визначаються окремими методичними рекомендаціями. Оцінювання курсової роботи здійснюється окремо та не входить до 100-бальної системи оцінювання результатів вивчення дисципліни. **Додаткові бали** Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання здобувач може отримувати додаткові бали за навчальну, науково-дослідну та іншу позааудиторну діяльність, пов'язану зі змістом дисципліни. Загальна кількість додаткових балів — не більше 10 балів. Нарахування додаткових балів здійснюється відповідно до вимог Положення про систему оцінювання та не може призводити до перевищення встановлених ним граничних значень рейтингу. Сума заохочувальних балів додається до загального рейтингу здобувача в семестрі, проте загальна сума балів за стартовою складовою не може перевищувати 60 балів, а підсумкова оцінка за дисципліну не може перевищувати 100 балів. Нарахування заохочувальних балів не звільняє здобувача освіти від обов'язкового складання семестрового іспиту
Зміст навчальної дисципліни:	**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.** **ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ** **Тема 1. Введення до дисципліни «Економічне управління підприємством».** Сутність та зміст управління підприємством. Економічне управління в загальній системі менеджменту підприємства. Основні компоненти системи управління. Функціональні підсистеми управління підприємством. Стратегічне і поточне управління. Планування, управління персоналом, виробництвом, маркетингом, фінансами та інвестиціями. Взаємозв'язок функціональних підсистем. Функції економічного управління. Мета, завдання, предмет та об'єкт економічного управління підприємством. Роль економічного управління в обґрунтуванні управлінських рішень. **Тема 2. Системна характеристика економічного управління підприємством.** Підприємство як соціально-економічна система. Об'єкт, предмет, методи, категорії, функції та закони економічного управління. Системний метод і метод порівняння. Функції економічного управління. Закони розвитку соціально-економічних систем. Сутність та принципи системного аналізу. Ресурси соціально-економічної системи. Організація як відкрита система. Внутрішнє і зовнішнє середовище організації. **Тема 3. Технологія вирішення завдань економічного управління.** Завдання економічного управління на етапах планування, організації, мотивації та контролю. Постановка проблеми. Розроблення альтернатив. Вибір управлінського рішення. Організація виконання та оцінювання результатів. Методи вирішення управлінських завдань. Метод «гарної ідеї», мозковий штурм, метод щоденників, метод Дельбека, «Квадрат Декарта», SWOT-аналіз, діаграма Парето. Внутрішні та зовнішні фактори прийняття рішень. Причини помилок та типові патології управлінських рішень. **Тема 4. Економічний порядок підприємства та інструменти його підтримування.** Соціальний та економічний порядок. Економічний порядок підприємства. Економічні та соціальні складові діяльності підприємства. Формальні та неформальні правила економічної поведінки. Методи регулювання економічних відносин. Організаційні та

	економічні інструменти підтримування економічного порядку. Економічна свобода. Межі економічної свободи суб'єктів господарювання. Економічна свобода, відповідальність і результативність діяльності. **Тема 5. Система бюджетного управління підприємством.** Сутність бюджетування та бюджетного управління. Бюджет як інструмент планування, координації та контролю. Місце бюджетування в системі економічного управління. Етапи бюджетного планування. Бюджетна структура підприємства. Принципи бюджетного управління. Види бюджетів та їх взаємозв'язок. Моделі бюджетування підприємства. **Тема 6. Організація бюджетного управління.** Структура системи бюджетного управління. Операційний та фінансовий бюджети. Бюджет продажів, виробництва, виробничих запасів, матеріальних витрат, витрат на оплату праці, виробничих накладних, комерційних та управлінських витрат. Інвестиційний бюджет. Бюджет грошових коштів. Прогнозний баланс. Послідовність розроблення бюджетів. Контроль виконання бюджетів. Аналіз бюджетних відхилень. **Тема 7. Технологія формування операційних бюджетів.** Фінансова та організаційна структура підприємства. Бізнес-процеси підприємства. Управлінські, операційні та підтримуючі бізнес-процеси. Центри фінансової відповідальності. Центри доходів, витрат, прибутку та інвестицій. Розподіл економічної відповідальності. Ключові показники діяльності центрів відповідальності. Операційні бюджети центрів відповідальності. **Тема 8. Розроблення бюджету доходів і витрат.** Бюджет доходів і витрат. Джерела формування доходів підприємства. Склад та структура витрат. Планові показники доходів і витрат. Інформаційна база бюджетування. Взаємозв'язок бюджету доходів і витрат з операційними бюджетами. Планування фінансового результату. Облікова інформація в процесі бюджетування. **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.** **ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ** **Тема 9. Управління грошовими потоками підприємства.** Сутність і економічний зміст грошових потоків. Вхідні та вихідні грошові потоки. Грошові потоки операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Планування надходжень і виплат. Бюджет руху грошових коштів. Залишки грошових коштів. Дефіцит та надлишок грошових ресурсів. Грошові потоки, платоспроможність і фінансова стійкість підприємства. **Тема 10. Інформаційне забезпечення бюджетного управління.** Інформація в системі бюджетного управління. Вимоги до управлінської інформації. Внутрішні та зовнішні джерела інформації. Дані фінансового, управлінського та оперативного обліку. Фінансова звітність. Планова, нормативна та аналітична інформація. Інформаційні потоки між структурними підрозділами та центрами відповідальності. **Тема 11. Фінансова діагностика підприємства.** Сутність, мета та завдання фінансової діагностики. Фінансовий стан підприємства. Інформаційна база фінансової діагностики. Принципи діагностування. Основні напрями оцінювання фінансового стану. Експрес-діагностика та поглиблена діагностика. Система фінансових показників. Динаміка фінансового стану. Фінансові проблеми та ризики. **Тема 12. Управління чистим оборотним капіталом.** Економічна сутність оборотного та чистого оборотного капіталу. Оборотні активи та джерела їх фінансування. Поточні зобов'язання. Оптимальний обсяг і структура оборотного капіталу. Управління запасами, дебіторською заборгованістю та грошовими коштами. Ліквідність і платоспроможність. Оборотність капіталу. Політика управління оборотним капіталом. **Тема 13. Управління інвестиційним портфелем підприємства.** Сутність інвестиційного портфеля. Цілі та принципи портфельного інвестування. Види інвестиційних портфелів. Агресивний, помірний і консервативний портфелі. Формування інвестиційного портфеля. Інвестиційні якості фінансових інструментів. Дохідність та ризик. Реструктуризація інвестиційного портфеля. **Тема 14. Управління фінансуванням діяльності підприємства.** Фінансування діяльності підприємства. Власні та залучені джерела фінансування. Внутрішні та зовнішні джерела фінансових ресурсів. Структура капіталу. Стратегічні рішення щодо фінансування розвитку підприємства. Оперативна потреба у фінансових ресурсах. Вартість джерел фінансування. Власний і позиковий капітал. Фінансові ризики. Узгодження фінансування з операційною, інвестиційною та загальною стратегією підприємства.
Пререквізити	Вивчення дисципліни «Економічне управління підприємством» базується на знаннях, уміннях і практичних навичках, сформованих під час опанування таких навчальних дисциплін, як «Основи економічної теорії», «Мікроекономіка», «Статистика»,

	«Менеджмент», «Інформаційні технології в менеджменті», «Макроекономіка», «Планування та організація діяльності підприємства», «Основи управління бізнесом».
Постреквізити	Знання та практичні навички, сформовані під час вивчення дисципліни «Економічне управління підприємством», використовуються при подальшому опануванні дисциплін: «Управління підприємствами АПК», «Управління персоналом», «Управління витратами». Окреме значення дисципліна має для навчально-виробничої та виробничої практики.
Інформаційне забезпечення	***Основна:*** 1. Довбня С. Б., Найдовська А. О. Економічне управління підприємницькою діяльністю суб'єктів господарювання : навчальний посібник. Дніпро : УДУНТ, 2023. 86 с.URI https://crust.ust.edu.ua/handle/123456789/17048. 2. Економічне управління підприємством : підручник. / За заг. ред. д.е.н., професора Шуст О. А. 2026 р. 446 с. 3. Економічне управління підприємством: навч. посіб. для здобувачів вищої освіти другого рівня, які навчаються за спец. 051 «Економіка» та 073 «Менеджмент» / О. В. Посилкіна, В.Г. Котлярова, О.В. Гладкова. Харків: НФаУ. 2019. 301 с. ***Додаткова:*** 1. Ковальська Л. Л., Кривов'язюк І. В. (ред.). **Економіка підприємства**: підручник. – Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. – 620 с 2. Лисак О. І., Андрєєва Л. О., Болтянська Л. О. **Економіка підприємства**: навч. посібник. – Мелітополь: Люкс, 2020. – 272 с 3. Економіка підприємства : підручник : у 3 т. / Харків. нац. автомоб.-дор. ун-т ; за ред. А. В. Непрана, І. Ю. Шевченко. – Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2024. – Т. 1. – 537 с. URI https://dspace.khadi.kharkov.ua/handle/123456789/20336 ***Інформаційні ресурси:*** 1. Статистична звітність емітентів України. URL: http://www.smida.gov.ua/db/emitent 2. Міністерство фінансів України. URL: http://www.minfin.gov.ua 3. Національний банк України. URL: http://www.bank.gov.ua 4. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: http://www.me.gov.ua 5. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua 6. Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua
Матеріально-технічне забезпечення	Для успішного проведення освітнього процесу Коледж надає необхідні матеріально-технічні та інформаційні ресурси. Аудиторні заняття проводяться в кабінетах менеджменту та комп'ютерних класах, забезпечених бездротовим доступом до мережі Інтернет (Wi-Fi). Кабінети обладнані мультимедійними проєкторами та екранами. Програмне забезпечення та системи електронного навчання: Офісний пакет Microsoft Office (MS Word, MS Excel, MS PowerPoint); Електронна навчальна платформа коледжу Google Classroom; Сервіси відеоконференцій Google Meet та Zoom для проведення занять в онлайн-режимі
Інформація про науково-педагогічного працівника (з фото)	 **Лаврова Ірина Анатоліївна** викладач вищої категорії menedzmentuk@gmail.com моб. тел. (Viber/Telegram): (067)-744-59-57